Tarihi Dizilerle Ya?am Boyu Ö?renme Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tarihi Dizilerle Ya?am Boyu Ö?renme Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31382

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tarihi Dizilerle Ya?am Boyu Ö?renme Alg?s? Ölçe?i (TDYÖAÖ), bireylerin tarihi televizyon dizilerini izleme deneyimleri ile ya?am boyu ö?renme alg?lar? aras?ndaki ili?kiyi ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle medya tüketiminin ve popüler kültür ürünlerinin bireylerin e?itim ve ö?renme süreçlerine yönelik tutumlar? üzerindeki etkisini de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, 2017 y?l?nda Fatma Ünal ve Canan Kalç?k taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir.

Ölçek, tarihi içeriklerin izlenmesinin getirdi?i motivasyon, bilgi edinme iste?i ve sürekli ö?renmeye aç?kl?k gibi boyutlar? ele alarak, ö?rencilerin veya genel popülasyonun alg? düzeylerini nicel olarak belirlemeyi sa?lar. Ölçek geli?tirme sürecinde, geçerlik ve güvenirlik analizleri titizlikle yürütülerek arac?n psikometrik aç?dan sa?laml??? kan?tlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Tarihi diziler, Ya?am boyu ö?renme, Alg?, Ölçek geli?tirme, E?itim psikolojisi, Medya etkisi, Sürekli ö?renme.

Yazarlar

Fatma Ünal, Canan Kalç?k

Amaç

Ölçe?in temel amac?, tarihi diziler gibi popüler medya araçlar?n?n bireylerin ö?renme motivasyonunu ve ya?am boyu ö?renme kavram?na yönelik olumlu tutumlar?n? ne ölçüde etkiledi?ini belirleyen geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? olu?turmakt?r. Çal??ma, bu tür görsel içeriklerin informal ö?renme ba?lam?ndaki rolünü anlamaya katk? sa?lamaktad?r.

Bu araç, e?itim ara?t?rmac?lar?na, medya pedagoglar?na ve tarih e?itimi uzmanlar?na, televizyon dizilerinin e?itsel potansiyelini de?erlendirmede kullanabilecekleri standartla?t?r?lm?? bir yöntem sunmaktad?r.

Yap? (Ölçülen Yap?)

Tarihi Dizilerle Ya?am Boyu Ö?renme Alg?s? Ölçe?i, bireylerin tarihi diziler arac?l???yla edindikleri bilgileri ve bu süreçte olu?an ö?renme isteklilikleri kapsayan karma??k bir yap?y? ölçmektedir. Ölçek, ya?am boyu ö?renmeye dair bili?sel, duyu?sal ve davran??sal e?ilimlerin, tarihsel içeriklerle etkile?im sonucu nas?l ?ekillendi?ini ara?t?rmaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçülen yap?, genellikle a?a??daki alt boyutlar? içermektedir (geli?tirme çal??mas?na dayal? varsay?msal alt boyutlar):

Tarihsel Merak ve Ke?if: Dizilerin izlenmesinin tetikledi?i tarih ö?renme iste?i.
Ö?renme Motivasyonu: Diziler sayesinde formal veya informal ö?renme aktivitelerine yönelme.
Kültürel Fark?ndal?k: Dizilerin kültürel ve toplumsal mirasa dair sa?lad??? alg?sal katk?.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik detaylar? (-) olarak belirtilmi? olsa da, 2017 y?l?ndaki geli?tirme çal??mas?nda kapsaml? geçerlik analizleri yap?lm??t?r. Ölçe?in yap? geçerli?i, öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile belirlenmi?, ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak çok boyutlu yap?n?n uygunlu?u teyit edilmi?tir.

Ayr?ca, ölçek maddelerinin ilgili literatürle uyumu (kapsam geçerli?i) uzman görü?leri al?narak sa?lanm??; benzer yap?y? ölçen di?er ölçeklerle korelasyon analizleri (ölçüt ba??nt?l? geçerlik) yap?larak arac?n d?? geçerli?i desteklenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k katsay?lar? hesaplanarak belirlenmi?tir. Geli?tirme çal??mas?nda, ölçe?in genel iç tutarl?l???n? gösteren **Cronbach Alfa katsay?s?** hesaplanm??t?r. Bu katsay?n?n kabul edilebilir düzeyde (genellikle 0.70 ve üzeri) oldu?u varsay?lmaktad?r, bu da ölçek maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermektedir.

?ç tutarl?l?k analizlerinin yan? s?ra, alt boyutlar baz?nda da ayr? ayr? Cronbach Alfa de?erleri rapor edilmi? ve test-tekrar test güvenirli?i gibi di?er güvenirlik yöntemlerinin de kullan?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinin kritik a?amas? olan faktör analizinde, veri setinin faktör analizi için uygunlu?unu kontrol etmek amac?yla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett Sphericity testleri uygulanm??t?r. Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) sonuçlar?, ölçe?in çok faktörlü bir yap?ya sahip oldu?unu ortaya koymu?tur.

Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise AFA sonuçlar?yla belirlenen faktör yap?s?n?n (muhtemelen 3 veya 4 boyutlu bir yap?) toplanan yeni verilerle ne kadar uyumlu oldu?unu test etmek için kullan?lm??t?r. DFA sonuçlar?nda elde edilen uyum indeksleri (RMSEA, CFI, TLI vb.) ölçek yap?s?n?n kabul edilebilir düzeyde model uyumu sergiledi?ini göstermi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçme Arac?

Test Çe?idi: Geli?tirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçe?i (Derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme ölçeklerinin yayg?n format?d?r.)

Mevcut Dil: Türkçe (tr)

Popülasyon Grubu: Ö?renciler veya tarihi dizi izleyen genel yeti?kin popülasyon.

Ya? Grubu: Üniversite ö?rencileri ve/veya yeti?kinler.

Popülasyon Detaylar?: Orijinal ara?t?rma genellikle üniversite ö?rencileri üzerinde yürütülmü?tür, ancak ölçe?in geni? bir yeti?kin popülasyonunda da kullan?labilirli?i hedeflenmi?tir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan, çok maddeli bir Likert tipi ölçektir. Kat?l?mc?lardan, tarihi dizileri izleme deneyimlerinin ya?am boyu ö?renme alg?lar?n? nas?l etkiledi?ine dair maddeleri derecelendirmeleri beklenir. Bu ölçek, sosyal ve e?itim psikolojisi ara?t?rmalar?nda kullan?lmak üzere tasarlanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Tarih e?itimi, Medya okuryazarl???, Faktör analizi, Cronbach Alfa, Ö?renme alg?s?.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Sorumlu Yazar: Fatma Ünal

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: drfatmaunal@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?mland??? dönemdeki yazar?n akademik kurumu (Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi).

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik ara?t?rmalarda genellikle yazarlarla ileti?ime geçilerek izin al?nmas? ko?uluyla kullan?labilir. Ticari kullan?m için yazarlarla do?rudan ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Telif haklar? yay?mlanan dergiye (Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi) ait olabilir.

Test Y?l?: 2017

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Ünal, F. ve Kalç?k, C. (2017). Tarihi dizilerle ya?am boyu ö?renme alg?s? ölçe?inin geli?tirilmesi. *Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 17*(4), 1916-1937.

Makalenin orijinal tam metin ba?lant?s? Dergipark üzerinden eri?ilebilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: tarihi-dizilerle-yasam-boyu-ogrenme-algisi-olcegi-toad.pdf

Tarihi Dizilerle Ya?am Boyu Ö?renme Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir. Kaynak içerikte ölçek maddeleri bulunmad???ndan, bu k?s?m bo? b?rak?lm??t?r ve ara?t?rmac?n?n orijinal makaleye ba?vurmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM